

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/80/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116223751
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8116223751.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Petra Straku v spore žalobkyne: R. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., Y. U. XXX, právne zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom Svidník, ul. Sov. Hrdinov 163/66, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598 so sídlom Bratislava, Pribinova 25, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 288 eur a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 15Csp/166/2016-60 zo dňa 22.03.2018, jednomyseľne takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok.
- II. Náhrada trov odvolacieho konania sa stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom vyslovil, cit.:
„ I. Žalovaný je povinný vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 288,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 288- Eur od 19.1.2017 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
II. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX z 28.8.2013, uvedená v bode 2. - administratívny poplatok vo výške 170,55 Eur za administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.
III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyňi trovy konania v rozsahu 100 %.“
2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 1 ods. 2, § 2 písm. a) a b), § 9 ods. 1 až 10, § 11 ods. 1 a 2, zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len ZoSÚ), § 39, § 52, § 53 ods. 1 až 3 a 5 a § 451 a § 517 Občianskeho zákonníka a § 137 a § 298 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).
3. V odôvodnení uviedol, že sporové strany uzavreli Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX dňa 28.08.2013 na poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 300 eur, pričom spotrebiteľ sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 288 eur, spolu celkovú čiastku 588 eur. Zmluva o úvere zo dňa 28.08.2013 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným spĺňa charakteristiku spotrebiteľskej zmluvy. Sporové strany nepochybne uzavreli Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na ktorú je potrebné aplikovať špeciálny právny predpis ZoSÚ a zmluva musí byť tiež súladná s ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k námietke žalovaného, že na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemá žalobkyňa daný naliehavý právny záujem v zmysle ust. § 137 písm. c/ CSP, citoval rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn.

17Co/162/2016, podľa ktorého naliehavý právny záujem nespočíva na žalobkyni, keďže tento vyplýva priamo z Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie dodal, že naliehavý právny záujem nepochybne vyplýva aj z Civilného sporového poriadku, z § 298 ods. 1 a 2. Tretina poplatku, ktorý bol zmluvne dohodnutý vo výške 170,55 eura predstavuje administratívne náklady na vypracovanie a uzavretie Zmluvy o spotrebiteľskom úvere spojené so všetkou administratívou a percentuálne sa jedná o poplatok vo výške 39,15 %, je z pohľadu súdu prvej inštancie neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Dodávateľ vyžaduje od spotrebiteľa splnenie finančného záväzku za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané. Dojednanie o administratívnom poplatku je vágnym ustanovením, ktoré nešpecifikuje, o aké konkrétne administratívne činnosti ide. Zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX z 28.08.2013 takúto značne nerovnovážnu zmluvnú podmienku v neprospech spotrebiteľa obsahuje, pretože oprávňuje dodávateľa na neprimerane vysoké plnenie a v zmysle generálnej klauzuly § 53 ods. 1 OZ je takáto podmienka porušením princípu dobrých mravov, a teda neprijateľná. Súd prvej inštancie sa ďalej stotožnil s tvrdením, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti vyžadované ZoSÚ, keď neobsahuje náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. b/, c/ a k/. Po posúdení úverovej zmluvy dospel súd prvej inštancie k záveru, že je možné stotožniť sa s argumentáciou žalobkyne vo vzťahu k ust. § 9 ods. 2 písm. b/ a c/, keďže zmluva bola nepochybne uzatváraná v zastúpení finančným agentom a v zmluve sa nenachádzajú identifikačné údaje týkajúce sa finančného agenta. Rovnako tak v zmluve nie je uvedené, na akej adrese môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Čo sa týka nedostatkov rozpisu splátky, súd prvej inštancie sa so žalobkyňou nestotožnil vychádzajúc z aktuálneho rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktorý uvedený nedostatok titulom iného rozhodnutia posudzoval v konaní pod sp. zn. 3Cdo/146/2017. Po zohľadnení nedostatkov Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, keď súd vyhodnotil administratívny poplatok ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a neuvedenie obligatórnych náležitostí zmluvy v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. b/ a c/ ZoSÚ aplikoval § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ a posúdil úver ako bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie sa stotožnil aj s argumentáciou žalobkyne vo vzťahu k uvedeniu RPMN odlišne v Zmluve o spotrebiteľskom úvere a odlišne v Dohode o splátkach s uvedením diametrálne odlišného údaju. Bez významu je to, že RPMN vychádza z tej-ktorej zmluvy, keď v Zmluve o spotrebiteľskom úvere mala žalobkyňa splatiť úver do 19.08.2014 bez uvedenia splátok, avšak v Dohode o plnení v splátkach si zmluvné strany dohodli úhradu dlžnej sumy v 12-tich pravidelných mesačných splátkach po 49 eur. Dodávateľ v konečnom dôsledku neumožnil prostredníctvom RPMN porovnať žalobkyni výhodnosť úveru na trhu oproti iným produktom. Pokiaľ súd vyhodnotil poskytnutý úver ako bezúročný a bez poplatkov, žalobkyňa plnila sumou vyššou a suma nad istinu úveru predstavuje 288 eur, ktoré zakladajú bezdôvodné obohatenie žalovaného. V tejto časti súd prvej inštancie považoval žalobu za dôvodnú a vyhovel jej vrátane požadovaného úroku z omeškania vo výške 5 %, ktorý súd priznal od 19.01.2017 v súlade s návrhom žalobkyne.

4. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 a 2 podľa pomeru úspechu, keď žalobkyňa bola v konaní plne úspešná, preto jej patrí nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia. Uviedol, že žalobkyňa požiadala v deň uzatvorenia Zmluvy o úvere o možnosť využitia splátkového kalendára - Dohody o plnení v splátkach. Žalobkyňa ako dlžník bola dňa 28.08.2013 s predmetnou Dohodou oboznámená, na znak čoho ju podpísala, a preto mala vedomosť aj o existencii náležitostí, ktoré v nej následne boli uvedené. Žalobkyňa sa zaviazala uhradiť celkovú čiastku v 12 pravidelných mesačných splátkach vo výške 49 eur, vždy k 19. kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc dňom 19.09.2013. Zdôraznil, že žalobkyňa prejavila slobodnú vôľu tým, že uzatvorila so žalovaným aj Dohodu o plnení v splátkach, v zmysle ktorej sa zaviazala zaplatiť celkovú sumu v mesačných splátkach. Podľa Dohody žalobkyňa vzala na vedomie, že výška ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) sa vypočíta v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a je vo výške 300,29 %. Podľa názoru odvolateľa Dohoda o splátkach oprávňuje spotrebiteľa plniť v splátkach (nie jednorazovo, tak, ako je to ustanovené v zmluve o úvere), na základe ktorých logicky vzrastá aj RPMN. To znamená, že RPMN vo výške 96,00 % stanovená v zmluve o úvere je hodnota vypočítaná pre prípad splatenia úveru v jednej splátke. Naproti tomu RPMN vo výške 300,29 % dohodnutá v Dohode, predstavuje RPMN vypočítanú v prípade spotrebiteľa, ktorý požiadal o plnenie v splátkach tak, ako je tomu aj v predmetnom prípade. Vzorec výpočtu RPMN je navyše jasne a zreteľne uvedený vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru. Ďalej poukázal na skutočnosť, že v čase uzavretia Zmluvy neexistoval a nebol účinným žiadny všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov. Možno teda vychádzať iba z ustanovenia

§ 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Podľa jeho názoru, nemožno sa dovolávať údajov výlučne bánk, koná tak súd v priamom rozpore s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je ako merítko považovaná odplata obvykle požadovaná na finančnom trhu, t.j. nie len bankami, ale aj inými účastníkmi finančného trhu. Správne by mal prihliadať na úrokovú sadzbu stanovenú spoločne pre banky a ďalej nebankové, leasingové a iné spoločnosti, pod ktoré spadá aj žalovaný. S ohľadom na výrazne vyššie podnikateľské riziko sú úroky požadované týmito nebankovými veriteľmi tiež vyššie ako obvyklé bankové úroky. Pre zistenie obvyklého úroku pre tento typ pôžičky je nutné zistiť, aká výška úrokov bola požadovaná obdobnými podnikateľskými subjektmi v prípade zmlúv o krátkodobej pôžičke a úvere v určitom období. Čo sa týka poplatku za poskytnutie úveru, ten nie je podľa žalobcu neprimerane vysoký vzhľadom na skutočnosť, že žalobca je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady sú rozdielne - vyššie oproti bankám. Pokiaľ ide o samotnú výšku príslušného poplatku, tento v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere dlžníkovi vyhovoval, keďže nič voči jeho výške nenamietal, Zmluvu o úvere uzatvoril a peňažné prostriedky od veriteľa prevzal. Teda bolo na dobrovoľnom rozhodnutí dlžníka, či na dané podmienky úverovej Zmluvy pristúpi alebo nie. Nakoniec sa žalovaný sa nestotožňuje s bodom 28. odôvodnenia rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie konštatuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť Zmluvy o úvere z dôvodu absencie náležitostí v zmysle § 9 ods. 2 písm. b) a c) ZoSÚ. V nadväznosti na uvedené poukazuje na údaje o žalovanom (veriteľovi), ktoré sa nachádzajú hneď nad označením dlžníka (spotrebiteľa). Žalovaný zároveň v nadväznosti na námietku absencie uvedenia adresy veriteľa, na ktorej je možné uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť poukazuje na adresu sídla, ktorú žalovaný uvádza v hlavičke predmetnej zmluvy. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 23.01.2018, sp. zn. 27Csp/136/2017. Navrhol, aby odvolací súd podľa ustanovenia § 391 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žalovaný žiadal úhradu trov konania, ktorý mu vznikli, vrátane trov odvolacieho konania.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

8. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. júla 2011, sp. zn. 7Cdo 7/2010).

9. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa ako spotrebiteľ a žalovaný ako veriteľ uzatvorili dňa 28.08.2013 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, predmetom ktorej bol záväzok veriteľa poskytnúť žalobkyňu ako spotrebiteľovi bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 300 eur a žalobkyňa ako spotrebiteľ sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 288 eura, t.j. zaviazala sa zaplatiť celkovú čiastku 588 eur. Celkové náklady spotrebiteľa (žalobkyne) spojené so spotrebiteľským úverom boli tvorené súčtom úroku vo výške 39,15 % ročne z poskytnutého úveru, čo predstavuje sumu vo výške 117,45 eura a administratívnych nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 170,55 eura. Spotrebiteľ sa zaviazal zaplatiť celkovú čiastku 588 eur, ak nie je dohodnuté inak do 19.08.2014 na účet špecifikovaný vo Všeobecných obchodných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo v hotovosti mandatárovi. Vzhľadom na uvedené sa strany dohodli, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru nastane dňa 19.08.2014. Ďalej bolo uvedené, že spotrebiteľ

berie na vedomie, že výška ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) sa vypočíta v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných obchodných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru vo výške 96 %. Samostatne od Zmluvy o spotrebiteľskom úvere boli vyhotovené Všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru.

10. V ten istý deň ako bola uzavretá Zmluva o spotrebiteľskom úvere, strany uzavreli Dohodu o plnení v splátkach, kde bolo uvedené, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 28.08.2013 sa mení tak, že celkovú čiastku vo výške 588 eur je dlžník povinný splatiť v 12 mesačných splátkach po 49 eur, pričom RPMN bola už uvedená vo výške 300,29 %.

11. Z výpisu z účtu v klientskej zóne žalovaného (č.l. 9) vyplýva, že žalobkyňa splatila celkovo sumu vo výške 588 eur.

12. Podľa ustanovenia § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa ustanovenia § 1 ods. 2 ZoSÚ, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

14. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzatvorenia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere (28.08.2013) Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸) musí obsahovať tieto náležitosti:

- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatváraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť.
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

15. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzatvorenia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere (28.08.2013) poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,

- b) ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

16. Podľa ustanovenia § 298 ods. 2 CSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

17. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného a na zvýraznenie správnosti napadnutého rozsudku sa dopĺňa nasledovné.

18. V zhode so súdom prvej inštancie ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že právny vzťah medzi stranami sporu založený Zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 28.08.2013 je vzťahom spotrebiteľským v zmysle príslušných vyššie citovaných ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2 ZoSÚ. Uvedené napokon v odvolaní nenamietal ani žalovaný.

19. V zmysle Zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa žalobkyňa zaviazala zaplatiť úrok vo výške 39,15 % ročne a administratívny poplatok vo výške 170,55 eura. Dojednanie o administratívnom poplatku je vágnym ustanovením, ktoré vôbec nešpecifikuje, o aké konkrétne administratívne činnosti ide a takto neúmerne vysoký poplatok bez bližšej špecifikácie jeho výšky a účelnosti je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 Občianskeho zákonníka). Žalobkyňa ako spotrebiteľ nebola s jeho podstatou oboznámená, poplatok nie je náležite špecifikovaný a viaže sa na bližšie neurčené náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Podstatou administratívneho poplatku je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané.

20. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s ratio legis zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Dojednanie o administratívnom poplatku je tiež vágnym ustanovením, ktoré vôbec nešpecifikuje, o aké konkrétne administratívne činnosti ide.

21. Odvolací súd konštatuje, že je za hranicou rozumného úsudku, aby administratívny poplatok dosahujúci takmer 60 % sumy poskytnutého úveru (300 eur) sledoval reálne výdavky spojené s poskytnutím úveru. Vzhľadom na vyššie uvedené, za stavu, kedy bol spotrebiteľ v zmysle zmluvy povinný zaplatiť veriteľovi okrem úroku aj administratívny poplatok vo výške 170,55 eura, je dôvodné dospieť k záveru, že tento administratívny poplatok v skutočnosti predstavuje odplatu za poskytnutie úveru, jeho podstata a účel je rovnaký ako je to pri úroku. Vzhľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že dojednanie o administratívnom poplatku spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné vyhodnotiť ho ako neprijateľné a absolútne neplatné. Dojednanie o poplatku podlieha prieskumu v zmysle ust. § 53 Občianskeho zákonníka. Administratívny poplatok nepredstavuje cenu hlavného predmetu plnenia, túto odráža úrok z úveru, preto súdu nič nebráni skúmať predmetnú zmluvnú podmienku z hľadiska jej neprijateľnosti v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

22. Z vyššie uvedených dôvodov je potrebné súhlasiť aj s určením absolútnej neplatnosti a neprijateľnosti zmluvnej podmienky vo vzťahu k tomuto poplatku z úveru, pretože skutočne ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi tohto konania ako dodávateľom a spotrebiteľom, navyše judikovanú právoplatnými rozhodnutiami súdov, napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/14/2017 zo dňa 06.04.2017, 3Co/124/2016 zo dňa 03.11.2016, 6Co/164/2016 zo dňa 25.07.2017, 6Co/36/2017 zo dňa 22.02.2018, 7Co/151/2016 zo dňa 27.02.2017, 7Co/222/2016 zo dňa 24.04.2017, 20Co/44/2016 zo dňa 30.03.2017 a 20Co/195/2016 zo dňa 27.07.2017, ktoré sú žalovanému známe.

23. Pokiaľ žalovaný vo vzťahu k odplate za poskytnutie úveru, argumentuje tým, že nesie vyššie podnikateľské riziko, odvolací súd konštatuje, že aj keď sa žalovaný snaží odplatu za poskytnutý úver obhájiť podmienkami, resp. okolnosťami, za ktorých poskytuje úvery spotrebiteľom, tak aj za situácie, že žalovaný poskytuje úvery za podmienky znášania podnikateľského rizika, ide o riziko vyplývajúce priamo zo základných znakov podnikania a zároveň žalovaný nemôže očakávať ochranu svojich nárokov, ktoré sú zjavne v rozpore so zákonom, a ktorý sa musí uplatňovať a rešpektovať v rámci súkromnoprávných vzťahov. Konanie žalovaného v rozpore so zákonom a na ťarchu žalobcu nemôže mať iný výsledok, než ten, že súd takéto právo neprizná.

24. Podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

25. Uvedené ustanovenie nemožno vykladať tak, aby do odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch sa zahrňovali i údaje od tých subjektov finančného trhu, ktoré poskytujú neprímerané až úžernícke úroky. Pripustenie takejto možnosti rozhodne nebolo vôľou zákonodarcu, a preto pre účely zistenia výšky obvyklej odplaty sa musí vychádzať z údajov finančných inštitúcií poskytujúcich spotrebiteľské úvery za primerané odplaty, riadiac sa zásadou dobrých mravov, upravenou v ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

26. Pokiaľ ide o údaj o RPMN, ktorý je v zmysle ZoSÚ obligatórnou náležitosťou zmluvy, odvolací súd konštatuje, že zmyslom zákonnej úpravy o spotrebiteľských úveroch je ochrana záujmov spotrebiteľa. Jednou z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ o spotrebiteľských úveroch, je ročná percentuálna miera nákladov (RPMN), absencia ktorej náležitosti má za následok, že tento úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. RPMN predstavuje údaj dôležitý pre vyjadrenie celkových nákladov na úver a spotrebiteľom pomáha tento údaj spoznať, aké všetky náklady budú spojené so spotrebiteľským úverom. Tým, že celkové náklady sú vyjadrené v percentuálnych bodoch, zjednodušuje sa tým spotrebiteľovi porovnanie obdobných produktov na finančnom trhu a tak aj výber úveru, pre toho - konkrétneho spotrebiteľa najvýhodnejšieho.

27. Odvolací súd považuje uzavretie osobitnej dohody o splátkach úveru za obchádzanie ZoSÚ s cieľom vyhnúť sa kontrole neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve. Žalovaný v Zmluve o spotrebiteľskom úvere z 28.08.2013 uviedol výšku ročnej percentuálnej miery nákladov 96 %, ale v dohode o plnení v splátkach z toho istého dňa, ktorá mení zmluvu o spotrebiteľskom úvere v spôsobe splatenia, je už výška ročnej percentuálnej miery nákladov určená na 300,29 %. Počet a výška splátok má vplyv na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov. Takéto konanie žalovaného vyhodnotila Národná banka Slovenska vykonávajúca dohľad nad subjektmi finančného trhu v oblasti bankovníctva ako nekalú obchodnú prax a rozhodnutím o predbežnom opatrení zo 07.06.2016 sp. zn.GÚV-709/2016 bola spoločnosti POHOTOVOST', s.r.o., uložená povinnosť zdržať sa používania nekalej obchodnej praxe spočívajúcej v tom, že so spotrebiteľom je súčasne, alebo v bezprostrednej časovej následnosti uzatváraná zmluva o spotrebiteľskom úvere splatnom jednorázovo a dohoda o splátkach toho istého úveru. Odvolací súd má za to, že spôsob, akým žalovaný uzavrel so žalobkyňou zmluvu o spotrebiteľskom úvere a dohodu o plnení v splátkach je klamlivou obchodnou praxou v zmysle ustanovenia § 8 ods. 3, 4 Zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, keď nejasným, nezrozumiteľným, viacvýznamovým a nevhodným spôsobom poskytol žalobkyňu ako spotrebiteľovi informáciu.

28. Nesprávne, zavádzajúce uvedenie údajov o RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere má rovnaké následky ako keby v zmluve tento údaj nebol uvedený vôbec. Uvedenie nesprávneho údajov RPMN je evidentne klamaním spotrebiteľa, a preto nie je možné priznať takejto praxi miernejšie dôsledky ako tie, ktoré predpokladá § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z.. Povinnosťou žalovaného vystupujúceho v postavení dodávateľa bolo postupovať voči spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou, a teda uviesť údaje o RPMN zodpovedajúci skutočnosti už v samotnej zmluve o úvere (teda zohľadňujúci všetky náklady s poskytnutím tohto úveru spojené a zohľadňujúci plnenie dlhu v splátkach), keďže dodávateľ je v porovnaní so spotrebiteľom profesionálom so skúsenosťami a výrazne lepšimi poznatkami v oblasti, v rámci ktorej vyvíja podnikateľskú činnosť. Zák. č. 129/2010 Z.z. ustanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia tejto faktickej nerovnováhy medzi dodávateľom a spotrebiteľom bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel čo najlepšie posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Bez toho, aby boli v zmluve uvedené objektívne údaje umožňujúce spotrebiteľovi orientovať sa medzi úvermi poskytovanými rôznymi dodávateľmi a posudzovať výhodnosť podmienok, za akých má byť spotrebiteľovi úver poskytnutý, nedochádza k naplneniu cieľa zákona o spotrebiteľských úveroch. S ohľadom na ust. § 11 je preto opodstatnené vyhodnotiť úver poskytnutý žalobcovi ako bezúročný a bez poplatkov.

29. Za tejto situácie bolo bez významu zaoberať sa tým, či veriteľ uviedol postačujúco v Zmluve o spotrebiteľskom úvere identifikačné údaje o finančnom agentovi a údaje o adrese na uplatnenie reklamácie. Pre záver o bezúročnosti úveru postačuje totiž absencia čo i len jednej z podstatných náležitostí zmluvy.

30. S ohľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že záver súdu o vyhodnotení úveru ako bezúročného a bez poplatkov je správny.

31. Keďže úver je bezúročný a bez poplatkov a dojednanie o administratívnom poplatku je neplatné, žalobkyni na základe zmluvy vznikla povinnosť vrátiť žalovanému iba sumu zodpovedajúcu poskytnutému úveru, t.j. 300 eur. Žalobkyňa však žalovanému uhradila 588 eur (istina 300 eur, administratívny poplatok 170,55 eur, úrok 117,45 eur). Na strane žalovaného tak prijatím plnenia (plnenie bez právneho dôvodu) vo výške presahujúcej 300 eur došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia vo výške 288 eur, ktoré je povinný vydať žalobkyni (§ 451 Občianskeho zákonníka).

32. V zmysle judikatúry súdov vrátane európskeho súdu nie je nevyhnutné, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.5.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku zo dňa 19.02.1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23.06.2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

33. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

34. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania, potvrdil.

35. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobkyňa bola úspešná, no v priebehu odvolacieho konania jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalovanému ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

36. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).